

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. II. Sacerdos sicut cæteris, ita sibi ipsi, etiam extra Sacrificium,
administrat Eucharistiam ex officio; & potest ministrare, nisi adsit alius
Sacerdos potens & volens ministrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Aversa.

Sanè, frequenti usu (ut notat Aversa q. 10. sect. 4.) introductum est, ut in Ecclesiis, in quibus Sanctissima Eucharistia asservatur, consentiant Parochi passim ab aliis Sacerdotibus hoc Sacramentum postulantibus ministrari. Sed de his plura in sequentibus.

Quæro igitur, an quilibet Sacerdos sibi ipsi possit ministrare Eucharistiam extra Sacrificium? Et si ministraret, an id faciat ex officio? Responso sit

CONCLUSIO II.

Sacerdos sicut cæteris, ita sibi ipsi, etiam extra Sacrificium, administrat Eucharistiam ex officio; & potest ministrare, nisi adsit alius Sacerdos potens & volens ministrare.

12.

Posterior pars Concilii, probatur ex Concilio Nicæno,

Posterior pars probatur communiter ex Concilio Nicæno can. 14. qui sic habet: *Pervenit ad Sanctum Concilium, quod in locis quibusdam, & civitatibus Presbyteris Sacramenta Diaconi porrigant. Hoc neque regula, neque consuetudo tradidit &c. Sed & illud innuit, quod quidam Diaconi, etiam ante Episcopum Sacramenta sumant: Hec ergo omnia amputentur, & accipiant secundum ordinem post Presbyteros ab Episcopo, vel à Presbytero sacran Communionem. Quod si non fuerit in presenti vel Episcopus, vel Presbyter, tunc ipsi proficiant, & edant.*

ubi Diacono, adeoque & Presbytero, conceditur Communio sui ipsius, etiam ex sola devotione.

Si Diaconi conceditur seiplos communicare, quanto magis Sacerdotibus, qui & ipsi Diaconi semper sunt? Et cum nulla fiat mentio necessitatis, quidni liceat sic communicare ex sola devotione?

Nec obstat consuetudo contraria; quia illa non oritur ex defectu potestatis, sed occurrenti casus. Etenim Sacerdotes non solent communicare, nisi celebrent, vel si communicent, adest Sacerdos. Posset etiam contingere ex ignorantia Sacerdotum, qui nesciunt illud sibi in absentia alterius Sacerdotis licere. Interim Constitutio Concilii Nicæni est illimitata, & non invenitur sufficienter abrogata.

13.

Obiectio.

Sed contra; in prima editione Canonum istius Concilii non leguntur ista verba: *Quod si non fuerit in presenti &c.* Præterea potuisset Concilium rationabiliter concedere illam potestatem Diaconis, & negare Sacerdotibus: ergo communis probatio non subsistit.

Probatur Antecedens; quia Diaconus non potest seipsum communicare in Sacrificio, ut patet; illud autem optimè potest Sacerdos, cui ex officio, sive ordinatione competit sacrificare, & Sacrificium, sumendo Corpus & Sanguinem Domini, consummare. Si ergo Sacer-

dos ex devotione vult communicare, & commode potest celebrare, meritò dubitas, an ex vi istius Constitutionis licitè sibi ipsi ministrare Eucharistiam extra Sacrificium.

Equidem non invenio prohibitum (nisi adsit alius Sacerdos, qui possit ministrare) neque jure naturali, neque positivo, scripto, vel consuetudinario. Contrariam consuetudinem jam supra offendimus non induxisse obligationem; jus scriptum nemo hæcenus protulit, neque proferre potest, quia non est. Quantum ad jus naturale, Conclusionem præcedenti liquidò demonstravimus, omnem Sacerdotem ex vi ordinationis suæ Eucharistiam cæteris distribuire, quamquam, ut licitè id faciat, requiratur aliqua jurisdictio.

Ex quo sic argumentor, & probo utramque partem Conclusionis: Qui ex officio dispensat in aliqua lege, non tantum cum aliis, sed etiam secum potest dispensare; non enim debet esse deterioris conditionis, quam cæteri, cum quibus eandem rationem participat, & in quos habet potestatem dispensandi.

Similiter Legislator seipsum obligat, ut est communior & verior sententia, propriis legibus quoad vim directivam: nam *Digna vox est maiestate regnantis, legibus alligatum se Principem profiteri.* leg. 4. Cod. de LL. Cui consonat jus Canonicum cap. 6. de Constit. ibi: *Cum igitur quod quisque iuris in alterum statuit, ipse debeat uti eo: & sapientis dicat auctoritas: Patre legem, quam tu ipse tuleris. Mandamus &c.*

Quapropter qui deest potestatem Sacerdoti dispensandi Eucharistiam cæteris, bene dixero non dedisse Sacerdoti potestatem dispensandi sibi ipsi extra Sacrificium? Certè manus Sacerdotum oleo consecrantur, & specialiter deputantur ad Augustissimum hoc Sacramentum atretandum, tam in Sacrificio, consecrando illud & sumendo, quam extra, distribuendo sibi, vel aliis.

Si reponat aliquis: est petitio principii. Respondeo concedendo totum: atamen principii, cujus oppositum nullà ratione probatur. Nam quod ait Cardinalis Lugo disp. 18. n. 30. Quoties Sacerdos non communicat ut Sacerdos, hoc est, offerendo, vel perficiendo, & consummando Sacrificium, priùs à se vel alio inceptum, Communionem illam esse & appellari laicam, & quoad illam per accidens se habere, quòd sit, vel non sit Sacerdos: ad hoc, inquam, Respondeo, per accidens quidem esse, quòd sit Sacerdos, qui sumat; per se autem, quòd sit Sacerdos, qui distribuat.

Dices: si Sacerdos ex officio sibi ipsi ministrat Eucharistiam extra Sacrificium, non apparet cur non possit id facere, quando adest alius Sacerdos: per hoc enim non perdit jus suum dispensandi Eucharistiam iis, qui volunt communicare, quorum ipse est unus.

Respon-

Responsio. Respondent aliqui, per se loquendo posse, sed obstat Ecclesiæ prohibitionem. Unde autem constat illa prohibitio Ecclesiæ, haud difficile est assignare. Nam (inquit Dicastillo disp. 11. n. 107.) licet mera consuetudo non faciendi, si adsit Sacerdos alius, non satis probet; quia neque etiam absente Sacerdote id solet fieri, atque adeo consuetudo æquè probat, quod etiam eo absente fieri non possit: sufficit nihilominus aliud caput prohibitionis, scilicet quòd communis sensus Ecclesiæ, postquam prohibita est attentatio hujus Venerabilis Sacramenti, ita intellexerit hanc legem, ut non solum non Sacerdotes, non amplius manibus suis sumant & communicent, sed neque Sacerdotes ipsi non celebrantes, si adsit alius Sacerdos, qui ipsis ministrat volentibus communicare, & in hoc se conformet cum cæteris non Sacerdotibus; concessâ interim hæc quasi præminentia, vel (potius dixerim) non ablatâ ipsis facultate, quam illi ex dignitate & ordinatione habent, ut sumant & dent cæteris, pro casu, quo non facile inveniatur alius Sacerdos ministraturus, ita ut pro casu necessitatis, aut etiam devotionis de facto permillum illis sit, non verò quando adsit alius ministraturus. Hactenus Dicastillo, satis appositè; nisi quòd non videatur distinguere inter distributionem Eucharistiæ ex officio, & distributionem licitam. Quâ distinctione observatâ facillimum erit dissolvere omnes nodos Gordios, quos Cardinalis Lugo suprâ n. 31. contra Conclusionem nostram proponit.

16. Ponamus ergo casum, quòd aliquis Sacerdos distribuât Eucharistiam aliis contra voluntatem proprii Pastoris, num quia peccat, ideo non distribuât ex officio? Quis audeat affirmare? Nemo dubitat, quin Episcopus ordinans alienum subditum sine licentia debita peccet, licet id faciat ex officio, id est, ex vi suæ consecrationis. Similiter simplex Sacerdos baptizans, aut administrans extremam Unctionem contra voluntatem Parochi.

Quare non possum dubitare quin Sacerdos seipsum communicans, quocumque tandem casu, quin, inquam, id faciat ex officio, estò aliquando illicitè, defectu jurisdictionis, eum non constet eum ex vi sui Ordinis habere jurisdictionem seipsum communicandi extra Sacrificium, sed dumtaxat in ipso Sacrificio. Ex nullo etiam capite ostenditur eam accepisse ab Ecclesia in præsentia alterius Sacerdotis. Ergo &c.

Quæris à quo jurisdictionem acceperit ad communicandum seipsum in absentia Sacerdotis? Respondeo à Concilio generali Nicæno I. suprâ allegato, prout illud communiter à Doctoribus intelligitur.

17. Ex quo patet responsio ad ea, quæ Lugo suprâ in contrarium Conclusionis adducit: Si, inquit, Sacerdos haberet eandem independen-

tiam ad sumendum hunc cibum etiam extra Missam, sequeretur quòd secluso omni privilegio, posset quilibet simplex Sacerdos dare Eucharistiam omnibus Sacerdotibus volentibus communicare, etiam repugnantibus eorum Pastoribus aut Parochis.

Rursus sequeretur, posse quemlibet Sacerdotem in mortis articulo accipere Viaticum à quolibet Sacerdote simplici absque ulla Parochi licentia; quod tamen videtur contra sensum fidelium, & contra doctrinam communem Theologorum, qui universaliter dicunt omnes fideles debere accipere Viaticum ultimum de manu, vel consensu Parochi, nullâ factâ exceptione.

Denique Theologi, etiam quando loquuntur de Communionem in Paschate à proprio Parocho accipienda, excipiunt nominatim Sacerdotes in aliena etiam Ecclesia celebrantes; quia præceptum illud non loquitur de iis, qui celebrando communicant, sed de iis solum, qui Communionem accipiunt de manu alterius. Unde supponunt quòd Sacerdos non celebrans obligaretur etiam tunc præcepto communicandi de manu Parochi.

Ex quibus omnibus constat, Sacerdotem extra Missam non minùs dependere à suo Pastore in hoc Sacramento accipiendo, quàm alii fideles, atque adeo non posse, nisi de manu vel licentia Pastoris communicare.

Quod indicare etiam videtur Pontifex in Clementina *Religiosi* de Privilegiis; ubi imponitur pœna Religiosis, qui absque Parochi consensu, clericis aut laicis Sacramentum Eucharistiæ ministrare præsumserint, ubi de omnibus clericis in univèrsum loquitur. Hucusque Cardinalis. Et non video, quomodo effaciter possit redargui.

Unde respondeo, id totum referendum esse, non ad incapacitatem Sacerdotis; sed ad defectum jurisdictionis. Nescio enim, quare Sacerdos ex vi ordinationis suæ minùs capax sit, ut sibi Eucharistiam ministrat, quàm aliis.

Et verò si Episcopus potest seipsum regere propriis legibus, quidni & seipsum possit spiritaliter pascere sacrâ Eucharistiæ alimonia, etiam extra Sacrificium? Sanè Pontificem id posse, admittit Lugo suprâ n. 35. dicens: Sicut potest Pontifex propriâ auctoritate dare sibi indulgentias, sic etiam posset extra Missam Eucharistiam sibi sumere, & hoc ex auctoritate & potestate universali, quam habet dispensandi illud Sacramentum: nam licet ipse non sit ovis suiipsius, est tamen ovis Christi, atque ideo potest, sicut pascit alios, pascere etiam seipsum, eum datum ei sit pascere omnes oves Christi. Cæteris autem Pastoribus non datur potestas ita ampla, sed limitata ad tales oves, nempe ad suos subditos in quorum numero ipse Pastor non est. Hæc ille.

18. Sacerdos extra Missam dependet à suo Pastore in hoc Sacramento accipiendo.

Sacerdos 77 Ordinis non est minùs capax ut sibi, quàm aliis admministret.

19.

Lugo. Pontifex sibi ipsi propriâ auctoritate licet ministrat extra Missam.

Etiam Episcopus, nisi à Superiore prohibeatur.

Sed quæro à Lugone: Episcopus sibi ipsi concedit indulgentiam, quam concedit suis subditis? Quis audeat negare? Episcopus seipsum ligat propriis legibus? Affirmat communis sententia. Ergo similiter tamquam Pastor sibi ipsi potest ministrare Eucharistiam, nisi à superiori potestate prohibeatur. Vel ostendat Eminentissimus disparitatem.

Immo & quilibet Pastor.

Et nonne bonus Pastor est, qui seipso neglecto, solos pascit subditos? Et qui pastorem præficit gregi, nonne & hoc factum gregem pascit? Si ergo Pastor, ut ibidem docet Cardinalis, potest eligere Sacerdotem, à quo accipiat Eucharistiam, qui eo ipso fit Pastor ipsius quoad illum actum ministrandi Sacramentum: si, inquam, potest sibi ipsi præficere Pastorem, quidni etiam circa seipsum munera Pastoris exercere, quæ non requirunt personalem distinctionem? Sine fundamento autem asseritur, quod ministratio Eucharistiæ requirat personalem distinctionem, magis quam dispensatio, concessio indulgentiæ, legislatio, & similes actus jurisdictionis voluntariæ.

20.

Si autem Pastor seipsum potest pascere auctoritate ordinariâ, quidni & ovis seipsum potestate delegatâ? Quare non placet hæc doctrina Lugonis, quam habet n. 32. Operaretur (Sacerdos seipsum administrans ex commissione Pastoris) sicut Diaconus, vel alius clericus inferior, vel etiam laicus, cui attentâ præcisè institutione hujus Sacramenti, non repugnet, quod ex facultate aut jussu Sacerdotis Pastoris sui acciperet ipse sibi ex sacrario Eucharistiam. Sic ergo Sacerdos in prædicto casu posset id facere ut instrumentum proprii Sacerdotis, Parochi, vel Prælati sui, atque ideo tunc non operaretur ut Sacerdos, sed ut instrumentum & minister Sacerdotis, qui hoc modo diceretur pascere ovem suam.

Legit. An Sacerdos seipsum communicans ex licentia Pastoris id faciat ex officio?

Sicut quando de facto Diaconus, & Subdiaconus ministrant summo Pontifici in Missa Iohannem, & accipiunt sibi sanguinem ex calice, non agunt, nec recipiunt ut Sacerdotes (etiam si ipsi Sacerdotes plerumque sint) sed ut ministri, & instrumentum Sacerdotis Pontificis, qui eo modo dat illis Eucharistiam, & pascit illos, ut oves suas. Talis esset actio, quæ Sacerdos extra Missam fumeret sibi Eucharistiam, deberet enim procedere ex voluntate sui Pastoris volentis illo modo pascere ovem suam. Hactenus Eminentissimus.

21. *Quid si alius ministrat ex commissione?*

A quo si peterem; an Sacerdos distribuens aliis Eucharistiam ex voluntate sui Pastoris, eodem modo operetur, sicut Diaconus, cui non repugnat (ut statim declaro) idem facere, quid putatis responsurum? Sacerdos, inquit n. 14. etiam quando ex commissione alterius ministrat hoc Sacramentum alienis ovis, non id facit ut minister & famulus alterius; sed utitur potestate distribuendi sibi traditâ in Ordinatione.

Sicut enim Sacerdos quando ex commissione alterius absolvit alienas oves, non absolvit, ut merus minister alterius, sed ex potestate accepta in Ordinatione, applicatâ sibi materiâ per hoc, quod alienæ oves factæ sunt oves ipsius quoad illum actum per voluntatem proprii Pastoris: sic Sacerdos dans Eucharistiam alienis ovis, utitur potestate sibi à Christo traditâ, pascendo oves, quæ quoad illum actum factæ sunt oves ipsius à proprio Pastore; jam enim ex se habebat potestatem Ordinis, & erat consecratus Pastor, sed deerant illi oves, quæ datæ sunt ei à Superiore: quare potest eas jam pascere, non ut famulus, sed ut Pastor ex officio.

Diaconus verò non ita se habet: non pascit enim fideles tamquam oves suas, sed ut merus minister & famulus, ac instrumentum Pastoris, apponens cibum convivis, prout Sacerdos qui est distributor jubet apponi. Hæc ille.

Verissima responsio & manifesta differentia; sed quæ eodem modo applicari potest Sacerdoti, & Diacono, seiplos communicantibus. Pro clariori autem intelligentia dico:

CONCLUSIO III.

Eucharistiæ dispensandæ officium non sic soli Sacerdoti Christus commisit, ut dispensationem aliis committi prohibuerit. Quare Sacerdote justâ de causâ committente, potest illam dispensare Diaconus.

Ita expressè statuit Concilium Cartaginense IV. cap. 38. dicens: *Ut Diaconus præsentante Presbytero Eucharistiam Corporis Christi populo (si necessitas cogat) iussu erogat.* Quod decretum nusquam invenio revocatum, tamen non fit in usu; quia necessitas rarius occurrit propter multitudinem Sacerdotum.

Addunt aliqui Concilium Nicænum, relatum in principio Conclusionis secundæ; sed illud solum loquitur de Diacono seipsum communicaturo in absentia Sacerdotis. Verumenimverò si seipsum possit communicare, nulla est ratio, quare ex commissione, si necessitas cogat, non possit etiam alterum.

Confirmatur ex antiqua praxi Ecclesiæ, quam significat Sanctus Laurentius loquens ad Sixtum Pontificem in hæc verba: *Experire vestrum idoneum ministrum elegeris, cui commisisti Dominici Sanguinis dispensationem.* Eiusque meminit Clemens Rom. lib. 8. Constit. Apostolicarum cap. 28, aliàs 34. ibi: *Diaconus non benedicat, non dat benedictionem, accipit autem ab Episcopo.*